

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Uredništvo za Trst:
Ulica Valdirivo 35/II., Tel. 29210

Poštno ček, račun: štev. 9-12410
Cena: Posamezna štev. L 20
Naročnina: Mesečna L 85
Za inozemstvo: Mesečno L 150

Leto III. - Štev. 6

Gorica - 8. februarja 1951 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Naša knjiga

Stopili smo v leto, v katerem poteka štiristo let, kar je izšla prva slovenska knjiga. Tedaj so naši predniki kar nekam nepripravljeni dobili v roke slovenski Abecednik in Katekizem. Okorne so bile še črke in težko razumljive besede. In vendar je moč prve slovenske knjižice tajala srca in odpirala vrata slovenskih domov. Danes, po štiristo letih, že ni več slovenske hiše, kjer ne bi bilo slovenskih knjig. In danes so že usahnili vsi odstotki nepismenih Slovencev, medtem ko so pri sosednjih in daljnih velikih narodih še izredno visoki. S knjigo se je slovenski narod uvrstil med kulturne narode Evrope.

Ze ves letošnji januar in februar proslavljamo na slovenskih večerih po Tržaškem to slovensko kulturno obletnico. Opozorimo nanjo tudi v našem časopisu.

Vsi se moramo zavedati velikega pomena naše knjige. Včasih so videli ves pomen knjige v pouku ali pa v zabavi. Toda dobra knjiga je več kot pouk in več kot zabava.

Pouk je. Saj se seznanjamo v zgodbi z novimi ljudmi. Srečujemo obraze, ki jih še nisi nikdar videl. Poglobljaš se v duše ljudi, ki so bogate, bogatejša na lepoto in doživljajih kot si ti. Morda se v knjigi seznanjaš z neznanimi kraji, z neznanimi navadami ljudi. Morda z zgodbo potuješ v neznane, daljne dežele, ki jih še nisi nikdar obiskal, pa jih morda tudi nikoli ne boš.

V vsem tem je poučnega. Nekaj novega spoznaš, nekaj novega odkriješ...

Včasih pa se ustaviš ob poglavjih in se od srca nasmeješ. Morda nad nerodnostjo junaka, ki ga pisatelj tako čudno vodi pred teboj, da je ves smešen. Včasih se nasmeješ nerodnemu položaju, v katerega je junak v knjigi zašel. In večkrat ne moreš brati naprej, ker se smeješ njegovim besedam.

To je zabava. Ko si knjigo odložil, ti je kar žal, da si jo že prebral. Od srca si se nasmejal. Nekaj veselih trenutkov si preživel ob odprti knjigi.

Prav v zadnjem času pa so natožili marsikje knjigi propagandno vlogo in nalogo. Dali so ji sramotno ponižujočo vlogo, delati propagando za politične sisteme. Tudi slovenska knjiga je morala v zadnjih letih prevzeti tako nalogo. Določili so ji to vlogo, češ da je sicer nepotrebna. S tem so jo ponižali in zapostavili, postala je dekla političnih priganjencev.

In vendar samo tista knjiga pomeni kulturno bogastvo naroda, ki je v službi lepote in resnice. Ki nima naloge samo poučevanja, ne samo zabave in ne propagande.

Dragocena knjiga je tista, v kateri diha polno življenje. Resnično dragocena knjiga je tista, ki nas vse prevzame in vse zajame. Ki nas res pritegne in nam odkriva prelepo življenje. Tista, s katero se je posrečilo pisatelju, da nas je odtrgal iz vsakdanjosti in nas popeljal v nov svet, v svet lepote, dobrote in resnice. Ko tako knjigo odložimo, nam je tako kot bi šli na božjo pot; kot bi prišli do velikega spoznanja; kot bi šli preko Kalvarije. Tako je bilo nekoč Grkom, ko so odhajali iz svojega gledališča. To je tista Katarza — tista gora Otiseje, o kateri so govorili veliki duhovci v vseh dobah človeštva.

Da, po resnično umetniški predstavi, po taki simfoniji, po takem romanu ali povesti, postajamo bolj-ši ljudje.

To je tisti veliki zaklad, to je tista knjiga, ki je najdragocenejša

Ministri bežijo

V zgodovini povojne češkoslovaške republike ima zelo vidno mesto Vlado Clementis. To je star komunist, ki pa je med vojno bival v Londonu ter v tamkajšnji češkoslovaški begunski vladi zastopal komunistično partijo. Po vojni je postal namestnik zunanjega ministra, nato po odstavki Masarika ml. pa prvi zunanji minister pod Gottwaldovim režimom. Toda pri moskovskih komunistih ni užival popolnega zaupanja, zato so ga lansko leto odstavili. Od takrat je živel daleč od javnega življenja kot uradnik pri državni banki. Te dni je pa kar

nenadoma izginil skupaj s svojo ženo. Zadnje vesti trdijo, da je pribežal v ameriško cono Dunaja.

V zvezi z begom ministra Clementisa menijo, da so tudi številne aretacije in čistke v vrstah češkoslovaških komunistov. V Brnu so n. pr. aretirali tajnika KP Otona Slinga, v Pragi članico centralnega odbora KP Švernovu; nadalje so odpustili iz ministrstev par sto nezanesljivih uradnikov. Vse to skupaj s številnimi aretacijami, pobegi in obsodbami daje slutiti, da stoji Gottwaldov komunistični režim na precej negotovih nogah.

Kom. Kitajska obsojena

Glavna skupščina Združenih narodov je jasno označila komunistično Kitajsko za napadalca na Koreji in odobrila s pretežno večino ameriški predlog v tem smislu. Za predlog je glasovalo 44 držav. Proti je glasovalo 5 držav sovjetskega bloka, nadalje Indija in Burma. Glasovanja se je vzdržalo devet držav: Afganistan, Egipt, Indonezija, Pakistan, Saudova Arabija, Švedska, Sirija, Jemen in Jugoslavija.

V smislu sprejete resolucije bodo določili dve osebi, ki bosta skupno s predsednikom skupščine Perzijcem Entezamom tvorili odbor za dobre usluge, ki naj na miroljuben način skuša doseči ureditev korejskega spora.

Odbor ZN za skupne ukrepe bo določil posebni odbor, ki naj preuči nadaljnje korake, ki bi jih bilo storiti proti Pekingju.

Odbor za skupne ukrepe je bil ustanovljen po programu »Enotni

za mir«, ki ga je odobrila Glavna skupščina pred nekaj meseci.

Ofenziva čet Združenih narodov na Koreji je privedla zaveznike zopet do vrat Seula. Tukaj so zadeli na glavnino rdeče vojske in začele so se težke bitke. O končnem izidu teh novih bojev napovedi molče.

Na diplomatskem polju je beležiti negativen odgovor Kitajske na obsodbo v Lake Success. Ko so jo proglasili za napadalco s 44 glasovi proti 7, je rdeča Kitajska odgovorila preko pekinškega radia z izjavo zunanjega ministra. Ta je predvsem zanikal zakonitost obsodbe, ker se je izvršila v odsotnosti zastopnikov pekinške vlade. Nato pa je napovedal, da njegova vlada ne bo priznala odbora za dobre usluge, ki so ga ustanovili pri Združenih narodih z namenom, da bi skušal navezati razgovore z rdečo Kitajsko za mirno poravnavo spora. To se pravi, da pekinška vlada hoče še nadalje hoditi po dosednji poti.

tariata. Zato pričakujejo, da ho korak obeh poslancev iz Emilije potegnili za sabo še marsikoga. Medtem je Togliatti še vedno v Moskvi, kjer se prav za prav ne ve, kaj dela. Poslal je le migljaj, da bo prišel s sabo velike reči. Sodijo, da bo to ponudba Italiji za sklenitev nenapadnega pakta s sovjetsko Rusijo. Vendar je splošno prepričanje, da si Togliatti tudi s tem ne bo več pridobil ital. množice v toliki meri kot do sedaj.

Jugoslavija ogrožena?

Sovjetski radio je obtožil Turčijo, Grčijo in Jugoslavijo, da so sklenile med sabo tajno napadalno pogodbo zoper kominformistične sode. Ali je to res ali pa so zgolj trditve sov-

Bodimo pa pri izbiri knjig, tudi domačih, previdni. Predragocen je čas in prekratko naše življenje, da bi se ukvarjali s knjigami, ki so brez vsake umetniške vrednosti. In škoda je časa za knjige, ki so jih napisali prav v zadnjem času nekateri Slovenci, ne iz umetniškega in kulturnega stremljenja, ampak zato, da so lahko blatili to, kar je veliki večini Slovencev sveto. To ničvedno robo ne bomo niti plačevali in ne bomo zapravljali časa s čitanjem.

Lepa knjiga pa naj bo naša spremljevalka! Naša res dobra knjiga naj nas bogati in naj nam bo v ponos in srečo. Poiščimo jo v knjižnici in v slovenskih domovih in zajemajmo iz tega bogatega vreca lepote.

-Jr.

jetske propagande, danes ni še mogoče vedeti. Možno pa je, da do take pogodbe pride, ker se čutijo vse tri države ogrožene po isti nevarnosti. Odnosi med Grčijo in Jugoslavijo se dejansko vedno bolj normalizirajo. Sedaj so obnovili telefonske in

poštne zveze.

Na drugi strani si pa tudi ZDA pripravljajo postojanke na Bližnjem Vzhodu. Zato so sklenile z Anglijo pogodbo za uporabo angleških letalskih oporišč v Tripolitani, na Cejlonu, Malti in v Sudanu.

Milo za drago

V okvir mrzle vojne spadajo tudi razni diplomatski kaprici, ki si jih delajo med sabo države kominform in pa zapadne. V omikanem svetu je med državami navada, da imajo diplomatski zastopniki prosto kretanje v državi, v kateri bivajo. Sovjetski režim je drugačnega mnenja. Zato so najprej omejili svobodo kretanja tujim diplomatskim zastopnikom v Moskvi. Brez posebnega dovoljenja ne smejo potovati v obmorske pokrajine, v srednjo Azijo ali v druge obmejne dežele. Zadnje čase pa se sploh ne smejo oddaljiti več kot 50 km iz Moskve.

Kakor v drugih stvarih posnema-

jo v satelitskih državah Sovjete tudi v tem. Zato so v Bolgariji, Rumuniji in zlasti še na Ogrskem občutno omejili kretanje diplomatskih zastopnikov. Posebno hudi so na Ogrskem. Tu so ameriškemu poslaniku prepovedali, da se ne sme oddaljiti več kot 29 km izven Budimpešte. Istotako so prepovedali tudi francoskemu poslaniku. ZDA so najprej protestirale. Ko protesti niso nič izdali, so se zatekli k povračilu. Prepovedali so ogrskemu poslaniku v Washingtonu, da ne sme več kot 29 km iz mesta. Francozi so v Parizu storili prav tako. Milo za drago.

Obsodbe v Beogradu

Ze zadnjic smo poročali o težkih obsodbah, ki jih je izreklo beograjsko civilno sodišče proti skupini srbskih obtožencev. Medtem se je istotam dokončal pred vojaškim sodiščem drug proces, ki je sodil skupino bivših članov jugoslovanske kraljeve vojske. Vsega skupaj je bilo 16 obtožencev, med njimi tudi general Stefanović in bivši minister Kumanudi. Obtožili so jih, da so se zbirali zato, da bi organizirali upor

zoper sedanjo Titovo oblast ter pripravili povratek kralja Petra. Proces se je končal z obsodbo enega obtoženca na smrt, drugih pa na došmrtno ali dolgoletno ječo.

Državni pravdnik je med razpravo trdil, da so obtoženci bili v zvezi s Pavelićem in s številnimi središči agentov kralja Petra v inozemstvu. Pa še pravijo, da je Tito zanesljiv zaveznik zapada!

Amerika in Nemčija

Ze general Eisenhower se je zelo laskavo izrazil nasproti Nemcem ter se zavzel za njihovo popolno enakopravnost. Nemški politiki pa zahtevajo kot prvi znak, da jim zavezniki res mislijo priznati enakopravnost, izpustitev številnih nemških državljanov, ki so bili ob koncu vojne obsojeni za vojne zločine. Amerikanci so temu naklonjeni in so pred dnevi izpustili Alfreda Kruppa, lastnika znanih Kruppovih tovarn za težko orožje v Porurju, poleg 28 drugih obsojencev. — Vidi se, da je Amerikancem veliko na tem, da si zagotovijo pomoč nemških vojakov, za katere vedo, da se bodo junaško borili, če bo kdaj potrebno.

Francija in Italija

Sredi tega meseca se bosta srečala na rivieri v Liguriji francoski in italijanski predsednik. Namen sestanka je ureditev in povezava francoskih ter italijanskih koristi. Obe državi čutita, da imata veliko skupnih koristi in da morata zato voditi prijateljsko gospodarsko in zunanjo politiko. Francija bi namreč rabila oporo zoper rastočo moč Nemčije, da ne bo tako osamljena v Evropi. Zato upa, da se bo lahko naslonila na Italijo. Prav tako se obe državi zavedata, da ju veže mnogo skupnih gospodarskih koristi, saj sta že sklenili skupno carinsko zvezo, katera je pa ostala do sedaj le na papirju. Vse to in še marsikaj drugega bosta Plevin in De Gasperi skušala urediti na prihodnjem srečanju.

Atomske eksplozije v ZDA

Ze več tednov se vršijo v Nevadi v ZDA poskusi z atomskimi bombami. Do sedaj so jih eksplodirali že kakih 13. Poročajo, da je njihov učinek še vedno enako strašen, čeprav se vsi poskusi vršijo v največji tajnosti.

Nov sindikalni zakon v Italiji

V ital. republiki se pripravlja nov sindikalni zakon, ki bi moral nadomestiti sedanjega, kateri izvira v glavnem še iz fašističnih časov. Osnutek je že sestavljen in mora priti še pred ministrski svet za odobritev. Nato ga bodo predložili poslanski zbornici in senatu v pretres.

Novi zakon predvideva svobodne sindikalne organizacije, ki dobijo postavnost, ko jih oblast registrira. Za registracijo morajo imeti po postavi določeno najmanjše število članov. To bo različno z ozirom na stroko, katero hoče sindikat zastopati. Dve določili sta posebno važni v novem osnutku: prva je popolna svoboda sindikatov, ki ne smejo zahtevati sindikalnih prispevkov razen od svojih članov; drugo pa je omejitev pravice stavkanja. Proti dosedanjim neomejeni pravici stavkanja hočejo zakonsko prepovedati politične stavke, ker so videli, kam lahko pripelje neomejena pravica stavkanja, če so sindikati v rokah brezobzirnih voditeljev, katerim gre le za oblast.

Nova postava bo gotovo izvala ostre debate v parlamentu, kjer ji bodo na vso moč nasprotovali socialkomunisti, saj bodo ti z novo postavo izgubili v boju za oblast najmočnejše sredstvo — politično stavko.

PRVA POSTNA NEDELJA

Iz svetega evangelija po Mateju
(Mt 4, 1-11)

Tisti čas je Duh Jezusa odvedel v puščavo, da ga je hudič skušal. In ko se je postil štirideset dni in štirideset noči, je bil naposled lačen. In pristopil je skušnjavec ter mu rekel: Ako si Sin božji, reci, naj bodo ti kamni kruh. — On je odgovoril: Pisano je: Ne živi človek samo od kruha, ampak od vsake besede, ki izhaja iz božjih ust. — Potem ga hudič vzame s seboj v sveto mesto in ga postavi vrh templja ter mu reče: Ako si Sin božji, vrzi se doli, zakaj pisano je: Svajm angelom je zate zapovedal in na rokah Te bodo nosili, da morda z noge ne zadeneš ob kamen. — Jezus mu je rekel: Pisano je tudi: Ne skušaj Gospoda, svojega Boga! — Iznova ga vzame hudič s seboj na zelo visoko goro, mu pokaže vsa kraljestva sveta in njih slavo in mu pravi: Vse to Ti dam, če pred me padeš in me moliš. — Tedaj mu pravi Jezus: Poberi se, satan; zakaj pisano je: Gospoda, svojega Boga, moli in njemu samemu služiti! — Tedaj ga je hudič pustil, in glej, angeli so pristopili in mu stregli.

Na prvo nedeljo v postu nas hoče Cerkev resno posvariti pred zvijačami hudobnega duha in nam hoče tudi povedati, kako se ga lahko obvarujemo.

Ena velikih zmot sodobnega sveta je tajitev hudobnega duha. Kakor mnogim ni ljuba misel na Boga, tako jim je zoprna tudi misel na hudobnega duha. S tem napravljajo hudobnemu duhu veliko uslugo. Njegovo pogubno delo mu je olajšano. Hudobni duh se vedno poslužuje, ali sile, ali zvijače.

Napada Cerkev in vse, kar je božjega. Misli si: »Če Cerkev uničim, bo vse moje. Nikogar ne bo, ki bi učil, ki bi delil zakramente, ki bi opominjal k pokori. Ljudje bodo živeli v grehih, v grehih bodo umrli in bodo moji.«

Ker Cerkev ne more uničiti, ji hoče zmanjšati vsaj njeno moč in njen ugled. Zopet si misli: »Če bo Cerkev teptana in zaničevana, potem se ji marsikdo ne bo približal, marsikdo jo bo zapustil in tako bo prišel v moje mreže.« Hudobni duh je znal nahujskati poganke oblasti, da so krvavo preganjali Cerkev. Koliko gorja je prizadel hudobni duh kristjanom po nasilnih mohamedanskih Arabcih, koliko po-

zneje po krvoločnih Turkih in koliko trpljenja povzroča kristjanom v sedanjem času po komunističnih državah.

Nasprotovanje s silo pa ne prinaša vedno zaželenega uspeha. Zelo stara je že resnica, da je »Kri mučencev, seme novih kristjanov.« Zato se hudobni duh poslužuje zvijače. Celo pri Jezusu je poskusil srečo z zvijačo, a mu ni uspelo.

»Reci, naj bodo ti kamni kruh!« mu pravi, zbuditi skuša poželenje mesa. Ali ne napada tudi nas na podoben način? Začeli smo postni čas; čas pokore in resnosti. Pa se oglašajo skušnjave: »Kaj se boš postil, to ni več moderno. Ne daj si ukazovati.« — Mlademu dekletu govori: »Zakaj ne bi šla v postu na ples? Saj se je v tem času prav tako prijetno vrteti, kakor drugače.« — Oh slabem berivu šepetajo: »Saj to tebi ne škoduje; ti si pameten in razsoden. Veš, kaj je prav in kaj ni. Človek mora biti razgledan, zato moraš čitati vse.« — Ni na svetu stvari, od katere ne bi hotel imeti hudobni duh svojo korist, in jo ne bi skušal obrniti nam v škodo.

Jezus je skušal odločno zavrniti. Vedno se je skliceval na božjo voljo. Samo »Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služiti!«

Nikdar ne smemo zaiti na pot popuščanja. Vsako barantanje s skušnjavami se bo za nas slabo končalo. Sprva ima skušnjava nad nami najmanj moči, zato jo takrat najlaže zavrnemo. Vsa naša moč je v Bogu. Zato se trdno držimo in gotovo ne bomo postali igrača skušnjav in hudobnega duha.

NEDELJSKA MOLITEV

O BOG, KI SVOJO CERKEV Z VSAKO LETNIM ŠTRIDESET-DANSKIM POSTOM OČIŠČUJEŠ: DAJ SVOJI DRUŽINI, DA TO, KAR HOČE OD TEBE DOSEČI S SVOJO ZDRŽNOSTJO, Z DOBRI MI DELI DOPOLNI.

Koledar za prihodnji teden

- 11. februarja. NEDELJA, 1. postna. Lurška Mati božja.
- 12. PONEDELJEK. Eulalija, devica.
- 13. TOREK. Katarina Riči, devica.
- 14. SREDA. Kvatrina; Valentin, mučenec.
- 15. ČETRTEK. Favstin in Jovita, muč.
- 16. PETEK. Kvatrina; Julijana, devica.
- 17. SOBOTA. Kvatrina; Francisek Kle, mučenec.

Kardinal Faulhaber

Štiridesetletnica njegovega škofovanja

Nadškofija Monakovo-Freising se pripravlja, da proslavi dostojno 40 letnico škofovanja svojega ljubljeneega nadpastirja kard. Faulhaberja, čigar ime izgovarjajo z največjim spoštovanjem vsi nemški katoličani. Njegov pogum in njegova odločnost, s katerima se je zoperstavljala nacističnemu poganstvu, njegova očetovska ljubezen do vernikov, njegova globoka teološka in zgodovinska izobrazba, njegov neumorni apostolski duh, so napravile iz njega eno najlepših osebnosti sedanje Cerkve in v svital vzor pravega nadpastirja.

Kardinal Mihael Faulhaber se je rodil 5. marca 1869 iz priproste družine. V duhovnika je bil posvečen 1. 1892, tri leta pozneje je postal doktor bogoslovja ter je kmalu zaslovel kot dober pridigar. Nato je odšel v Rim, kjer je bil najprej za kaplana, pozneje pa za rektorja nemške narodne cerkve »Maria del-Animae«. Po treh letih se je vrnil v domovino, kjer je postal po nekaj letih profesor sv. pisma na strasburškem vseučilišču. Glas o njegovi učenosti in apostolski gorečnosti se je vedno bolj širil, tako da ni bil nihče presenečen, ko je bil Faulhaber imenovan za škofa v Speyeru. Njegovo posvečenje za škofa se je iz-

vršilo 19. februarja 1911; v kratkem bo torej 40 letnica njegove škofovske posvetitve. V Speyeru pa je ostal le šest let, kajti že leta 1917. je bil imenovan za metropolita in nadškofa v Monakovem. Zanimivo je, da je prišel v Monakovo istega leta in sicer kot papežev odposlanec pri tedanji bavarski vladi sedanji papež Pij XII., takratni msgr. Eugenij Pacelli. Čez štiri leta je bil nadškof Faulhaber imenovan za kardinala rimske cerkve.

Kardinal Faulhaber je vodil svojo nadškofijo v najtežjih in najviharnejših letih najnovejše nemške zgodovine, in vodil jo je tako, da bi je boljše ne mogel voditi. Bil je kakor pečina, ki kljubuje vsem morskim viharjem. Neustrašeno se je boril zoper zmote tedanjega časa z besedo, peresom, posebno pa še s svojim vzgledom. V težkih letih Hitlerjevega režima je bil nemškimi katoličanom močnega trdnjave, zoper katero so se zaman zaganjali valovi in napadi in divje sovraštvo novega nemškega poganstva. Bil je priča Hitlerjevega vstajenja pa tudi njegovega žalostnega padca.

Njegov neumorni duh tudi sedaj v 82 letu njegove starosti ne miruje. Po njegovi iniciativi in zaslugi je

na tisoče brezdomcev in beguncev dobilo svojo hišo ali vsaj majhno, prijazno stanovanje. Kardinal Faulhaber je nedvomno najmarkantnejša osebnost sedanjega nemškega katoličanstva.

Iz življenja Cerkve

Novi zadrski apostolski administrator

Sv. stolica je iz zdravstvenih razlogov razrešila službe apostolskega administratorja zadrške nadškofije msgr. Mihaela Pušića. Istočasno je imenovala njegovega naslednika v osebi dosedanjega generalnega vikarja msgr. Mateja Garkovića. Po letu 1945 je zadrška nadškofija bila zelo povečana ter je dobila nekdanji obseg, kakor ga je imela v zgodovini do Italije.

Iz Italije pa poročajo, da je umrl prejšnji zadrski nadškof msgr. Peter Dojmo Munzani, ki je po končani vojni z mnogimi drugimi italijanskimi verniki odšel v Italijo.

Sedanji apostolski administrator msgr. Garković je domačin star 70 let. Prej je bil rektor bogoslovnega semenišča v Splitu.

Kardinal Tisserant na obisku v Egiptu

Na povabilo egiptovske vlade se je kardinal Tisserant, ki je tajnik vzhodne kongregacije, udeležil praznovanja 75. letnice egiptovskega kraljevega zemljepisnega društva, 25. letnice egiptovske državne univerze ter otvoritve kraljevega zavoda za študij puščave. Kard. Tisserant, ki je znan poznavalec orientalske kulture, je obiskal med drugim tudi vseučilišče el-Azhar, ki je tisočletno središče islamskih ved. Tu ga je sprejel rektor vseučilišča ter izrazil željo, da bi krščanstvo in mohamedanstvo združila svoje moči za skupni boj zoper prevratne nauke brezbožnega materializma. Kardinal Tisserant je bil nato v enourni avdienci pri kralju Faruku, kateremu je izročil zlato spominsko medaljo sv. leta.

Po teh uradnih slovesnostih je obiskal kard. Tisserant razne škofije Egipta. V mestu Asyut se je udeležil položitve in blagoslovitve temeljnega kamna nove koptiške katedrale ter je asistiral pri polnočni maši v koptičnem obredu. Kardinala so sprejeli povsod z velikimi častmi, ne samo kristjani, ampak tudi mohamedanci, ki so ga večkrat prosili za blagoslov sv. očeta.

Dar ženevskih katoličanov

Katoličani mesta Genève (Genf) v Švici so darovali domači bolnišnici moderen aparat za ugotavljanje raka. Aparat, ki se imenuje kolposkop, so nabavili s sredstvi, ki so jih potem javne zbirke nabrali med seboj.

Kat. duhovnik - japonski mestni svetnik

Duhovnik Karol Reitz, vodja mladinskega odseka kat. nacionalnega odbora, je bil nedavno imenovan za člana mestnega sveta v Musashino, ki je eno izmed predmestij japonske prestolnice Tokio. Duhovnik Reitz je navdušen organizator katoliških skavtov.

Ne z besedo, ampak z dejanji

Lep primer, kako je treba delati za ubogo ljudstvo, je dal misijonar P. John Smith, ki je v Kongmunu pri Kantonu na Kitajskem vzel v najem velik kos zemljišča, ga razdelil proti najemini med najbolj uboge kitajske družine, katerim je dal na razpolago nekaj kapitala, da so se lahko oskrbeli s potrebno živino in semenom. Tako je prišlo mnogo družin, ki so bile brez vsakih sredstev, do dela in do kruha.

Liturgični teden v Gorici

Po naročilu goriškega g. nadškofa se bo vršil v vseh goriških farnih cerkvah liturgični teden od 4. do 11. marca. Tega tedna se bodo udeležili tudi goriški slovenski verniki, ki bodo imeli svoje posebne liturgične pobožnosti s primernimi govori. Program in imena govornikov bomo pravčasno objavili. Medtem bomo na tem mestu vsak teden prinašali kako primerno liturgično misel, ki naj služi goriškim vernikom kot priprava na liturgični teden, vsem pa naj bo v pomoč za vedno boljše poznavanje najlepše molitve, ki je ravno liturgična molitev.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Liturgična molitev je nadaljevanje Kristusove molitve

»Jezus Kristus je srednik med Bogom in ljudmi,« uči sv. Pavel. Srednik pa je tako, da je kot veliki duhovnik daroval svoje molitve in nato še samega sebe na križu. S tem je spravil nebo in zemljo, Boga in človeka. Vzpostavil je prvotni red, ki ga je greh podrł.

»Božji Odrašenik pa je hotel, naj se njegovo duhovniško življenje, ki ga je začel na zemlji v svojem telesu z molitvijo in z daritvijo, ne preneha v teku stoletij v njegovem mističnem telesu, ki je Cerkev; zato je ustanovil vidno duhovništvo, da bi se povsod darovala čista daritev, da bi vsi ljudje od vzhoda do zahoda, očiščeni od greha, služili

prostovoljno in radi Bogu.« (Pij XII.).

To vzvišeno nalogo je sprejela Cerkev od svojega Ustanovitelja in to nalogo sedaj vrši predvsem z daritvijo sv. maše; potem pa tudi z zakramenti, ki so posebna sredstva, s pomočjo katerih postanejo ljudje deležni nadnaravnega življenja; končno še z vsakdanjimi slavospevi in molitvijo, ki jih Cerkev daruje Bogu Najvišjemu.

Vse troje je Cerkev povezala med sabo v harmonično celoto in vse to troje tvori liturgično čiščenje božje, ki ga Cerkev izkazuje Bogu v imenu krščanskega ljudstva.

Misijonsko pismo iz Kitajske

Iz komunistične Kitajske se je oglasil misijonar Čarga Ciril. Piše sledeče:

»Vzrok mojega dolgega molka je bilo pomanjkanje poštinih zvez v naši pokrajini, posebno pa, ker nisem vedel, kaj bo določeno glede moje usode.

Vsemu sem se privadil, a kar me najbolj muči, je brezdelje. Tega nisem pričakoval. Zame se je že začelo, ker v Kangsi nazaj, kjer sem bil spočetka v dušnem pastirstvu, ne morem še. Tukaj pa smo ob študente, tako da je moja profesorska kariera že končana. Za misijonarja je sicer res, da mu vse pomaga k dobremu in, ko nima druge možnosti, če je v postelji ali celo v ječi, še vedno lahko moli in s trpljenjem, kot Jezus na križu, duše rešuje, vendar ga srce vedno vleče na misijonsko polje, posebno ko človek gleda vse te pogane, stare in nove, kako drviijo v pogubljenje.

Zato pomolite nekoliko še vi zame in za mnoge druge misijonarje, ki so v istem položaju. Med njimi so tudi nekateri slovenski, ki jim je prepovedano ven na deželo; drugi pa jako dobro napredujejo s šolami. A koliko časa še?

Tukaj dšlej nimamo še velikih neprijetnosti; imamo seveda vse polno gostov — vojakov. V hiši smo še štirje Evropejci raznih narodnosti in okrog 15 Kitajcev. V mestu je še župnik Italijan in pa dvojce sestre, usmiljenke in šolske.

Pozneje se bom na dolgo oglasil. Rad pa bi kaj novic iz domovine. Lepe pozdrave vsem, zlasti učiteljem in šolarjem slovenskih šol.

Op. ur.: Ker si g. misijonar želi novic iz domovine, smo mu poslali cel lanski letnik »Kat. glasua«. Bog daj, da bi list srečno našel našega misijonarja tam daleč na Kitajskem.

Dekl v boju za vestnost v službi

(Nadaljevanje in konec)

Po kratkem odmoru je nadaljevala: »Skoraj mesec dni se ni zgodilo nič posebnega. »Kapatasia« me je parkrat opozorila, da se tatvine nadaljujejo in, če ne prenehajo, bom odpuščena. Zajokala sem. Vse so bile torej prepričane, da kradem — jaz. Nagovarjala sem jih, da skupaj pazimo, da točneje preštejemo prejete in odposlane pare, vsaka zase. »Kapatasia« za vse. Zaničljivi pogledi so mi bili odgovor. — Nekega dne pa sem po naključju prišla v tovarno pol ure prezgodaj. Sodelavki Ramona in Carmen sta bili že v oddelku in sta v hitrici nekaj skrili pod mizo. V tem je prišla »kapatasia«. Vedela sem, da je bil takrat ali nikoli trenutek, da se izkaže moja nedolžnost. Poklicala sem jo in jo prosila, naj pogleda, kaj sta Ramona in Carmen skrili pod mizo. Ko pa sem videla, da se »kapatasia« obotavlja, Ramona in Carmen pa pripravljata, da skriti zavitek preložita na sosednjo, to je moja mizo, sem se zakadila tja in izvlekla Carminino torbico. Iz nje je gledal zavitek. Raztrgala sem ga. Ducat in več nogavic je bil v njem. — »Kapatasia« se mi je počasi približevala. Ves prijazen je bil njen obraz. V roki je držala bankovce za 100 pesov. Rekla mi je: »Marija, sodelujti tudi vi z nami. Tu vzemite prvih 100 pesov. Šele zdaj sem razumela igro do kraja. Odločno sem odbila 100 pesov in roko, ki mi jo je ponujala v spravo: »Grem javit zadevo gospodarju!«

»In so letele iz službe?« vprašala je nestrpno Mirka.

»Ne. Začele so me za božjo voljo prositi in rotiti, naj jih ne spravim iz službe in v zapor. Ponujale so mi 500 pesov in 1000. Zastonj. Z jokom so me končno pripravile do tega, da sem obljubila ne jih zatožiti. Stavila sem pa odločen pogoj: »Ne VEC KRASTI!« Dale so mi roke. Pogoj je bil sprejet.«

Mirka, članica Družabne Pravde, je napeto poslušala res zanimivo pripovedovanje svoje nekdanje sošolke tam v daljni Kranjski deželi in sedanje sotripinke v Argentini, in je Minko radovedno prekinila z vprašanjem: »Pa so obljubo držale?«

»So. Mislim, da sem prav napravila, da jih v prvi jezi nisem šla zatožiti. Spomnila sem se spet na svojo mamo. Nekoč je zapazila, da ji je pobirač krompirja ukradel nekaj krompirjev. Malo vrečico je imel s seboj in jo je skrbno stiskal pod suknjico. Mama je to videla. Poklicala ga je in mu velela naj odpelje domov celo veliko vrečo, ker je vedela, da vlada revščina v njegovi hiši. Nikdar več ni ukradel ničesar in naši hiši je ostal vedno zvest delavec. — Skoraj isto se je ponovilo tukaj:

»Kapatasia« je kljub spravi čutila, da so ji tla prevročila. Kak mesec dni po dogodku si je poiskala novo službo. Prišla je nova. Prinesla je nov duh v oddelku: zdravje, veselje, pesem, poštenost in tudi vestnost. Brez vsakega napora smo v kratkem mesecu potrojile delavnost oddelka, uvedle vanj večjo snaznost in še nekaj: nova »kapatasia« je ohesila v oddelku lepo podobo Matere Božje. Je namreč članica »Juventud Obrera Catolica« (katoliške delavske mladine). Njeno delo že davno ni več omejeno samo na naš oddelku, vsa tovarna že čuti pomlad, ki je privedla z njenim prihodom.«

»Tedaj je imel Langus (član Družabne Pravde v Argentini) prav, ko je napisal, da »vsakdo lahko svet popravi.« je ugotovila Mirka.

»Gotovo! Vsakdo ima priliko, popraviti mali svet, v katerem živi. Več skupaj jih lahko popravi tovarno, občino, deželo. Vsi skupaj pa — svet, veliki svet, ki tako hlebeha na brezvestnosti in nepoštenosti.

Meni danes tovarna ni več ječa, ne zasilna rešitev iz stiske, temveč drugi dom, ki mi daje kruh, kot bi mi ga v rednih razmerah za pošteno delo dajala kmetija doma. — Vsem delavcem in delavkam morajo tovarne postati domovi, drugi domovi, kot so jim bile nekoč mojstrove hiše, gospodarji tovaren pa svojim delavcem skrbni očetje, kot so bili to nekoč kmečki gospodarji svojim poslom. — Vsakdo naj začne takoj in brez odlašanja ustvarjati svoj mali boljši svet, da bomo čimprej dosegli veliki, skupni boljši svet.«

Novomašniki v letošnjem letu

V letošnjem letu bodo peli svojo prvo sv. mašo v goriški apostolski administraturi sledeči gospodje:

G. Jože Benedetič iz Vipolž, g. Lojze Vetrli iz Batuj, g. Janez Lapanja iz Sebelj in Vinko Kobal iz Vrhpolja.

† Fr. Benignus Hren

V Bresci v zavodu Usmiljenih bratov v Plostrani je dne 1. 2. 1951 v starosti 67 let preminul usmiljeni brat Fr. Benignus Hren. Pokojnik je bil rojen v Zrečah pri Konjicah na Sp. Štajerskem. Naj mirno počiva v tuji zemlji!

Vprašanja in odgovori titovskim komunistom

Naše ugotovitve o pravih ozadjih titovskega ponujanja za ponovno sodelovanje na slovenski radijski postaji v Trstu ter o razlogih, ki zoper to sodelovanje govorijo, so »Primorskemu dnevniku« — kar je razumljivo — vzele poslednjo tržno razsodnost. Vzele so mu tudi čut za zapovedane ozirne, da je ne glede na kočljivi politični položaj svojih gospodarjev onstran meje spet enkrat pokazal pravo lice in pravo stališče titovskega komunizma do Zahoda. Namesto da bi odgovorili na naše argumente, je priobčil nekaj stolpcev razjarjenega, klasično gozdovniškega zmerjanja, ki ne dokazuje ničesar, razen lastne silne zadrege. Je pa tudi to zmerjanje po svoje dragoceno, zakaj v njem titovski komunisti priznavajo naslednja dejstva:

1. Kdor sodeluje z zahodnim svobodnim svetom, je »kruhoborski petoliznik anglo-ameriških gospodarjev.« Kaj je potentakem tisti, ki se k sodelovanju zastoj ponaša, če že prezremo dejstvo, da mu poslednjo silo za zmerjanje daje ravno ameriški fižol?

2. Kdor sodeluje z zahodnim svetom, pa četudi samo na slovenskem radiu v Trstu, je kolaboracionist, tisti pa, s katerimi sodeluje, so njegovi hujšaki. Zaradi tega po trditvi »Primorskega dnevnika« noben pošten in domoljuben Slovenec pri najboljši volji ne bi mogel sodelovati pri taki roboti.

3. Kdor sodeluje na tržaškem slovenskem radiu, je klečplazec, ki hoče »zadostiti svojemu sovraštvu do Jugoslavije z najogabnejšo propagando proti nje.« (Če je temu tako, kako da se tudi titovski komunisti tako ponižno ponujajo za podobno delo na Radiu Trst II?)

4. Kdor ugotovi, da so titovski komunisti pobijali ameriške letalce, in kdor ugotovi, za kaj smatrajo titovski komunisti — po izjavi partije dr. Švare — tržaški radio in njegove gospodarje, je zagrešil »poniglavo, gnusno klečplazenje.«

Če vse to drži — in držati mora, saj je to zapisal »Primorski dnevnik«, — potem je edini odgovor na vse to nepregledno otepanje ta, da titovski komunisti na tržaškem radiu po lastnem priznanju nimajo kaj iskati. In če bi hoteli kaj iskati, jim prav to zmerjanje jemlje poslednjo sled vsake legitimacije za kakršno koli sodelovanje ne le na Radiu Trst II., marveč v vsakem kulturnem občestvu. Njihovo mesto je v gozdu, od koder so prišli in kamor se bodo prej ali slej morali spet vrniti.

A če se titovski komunisti kljub takšnemu stališču do Zahoda in kljub takšnim lastnim priznanjem le tako poniglavo rinejo na slovenski radio v Trstu, morajo biti razlogi za to drugi.

Pravi vzrok njihovih poniglavih prizadevanj je ta, da je rdečemu režimu v Sloveniji Radio Trst II. trn v peti. To se zlasti zdaj, ko tlačeno slovensko ljudstvo zaradi spremenjenega političnega položaja dobiva novega upanja na rešitev. Dokler Trst II. govori, kakor govori, in oznanja resnico in upanje, kakor ju oznanja, vidi en cel narod za zaveso v tem še vedno znamenje, da se Zahod, zlasti pa Amerika, nista odpovedala svojemu končnemu cilju in vzoru. Ta cilj in vzor je osvoboditev vsega sveta, tudi trpeče Slovenije, izpod slehernega, tudi titovskega totalitarizma. Ubiti slovenskemu narodu upanje v Zahod in v odrešenje od Zahoda, bi se reklo, vreči ga v topo vdanost in živalsko poslušnost do sedanjih rdečih nasilnikov. Tega ne bo mogoče doseči, dokler bo do Slo-

vencev s tržaške postaje prodiral simbolični signal »Prišla bo pomlad.«

Titovskim komunistom je danes na moč važno, da bi svoje narode prepričali, da je Zahod titovski zaveznik ne le v bolj ali manj resničnem odporu do Sovjetov, marveč še bolj, da je zaveznik sedanji nasilniški kliki pri njenem zatiranju slehernih duhovne, socialne in politične svobode. Ta klika bi rada dokazala tudi, da je Zahod postal njen pomočnik pri razlajanju nad krvavečim slovenskim narodom. Dokler Radio Trst imenuje Tita komunist in dokler jasno pove, da trenutne zunanje politične prisilne kombinacije še ne pomenijo priznanja komunističnega totalitarnega režima, titovski komunisti svojega cilja ne bodo mogli doseči. To tržaški slovenski radio še vedno dela in bo delal, čeprav ve »Primorski dnevnik« povedati, da se je spremenil.

Titovski komunisti bi že samo navzočnost nekaterih svojih ljudi na sporedu slovenske radijske postaje v Trstu razlagali v tem smislu, v kolikor bi ne skušali posredno ali neposredno vplivati tudi na politično in idejno linijo te postaje. Po drugi strani bi s počasnim pronicanjem skušali zahodnemu svetu vzeti iz rok to važno orožje v boju za resnico, ali pa vsaj njegov učinek čim bolj ohromiti. Že sama njihova ponovna navzočnost na programu bi Radio Trst II. tisočim in tisočim slovenskih poslušalcev odtujila ter jim zasvožila stvar, kateri ta postaja v sedanjih hladni vojni služi.

Drugi vzrok tega ponujanja je v težnji, da bi titovski komunisti vrinili svoje agente v čim več zaveznikov ustanov v Trstu. Če kateri zahodni zastopnik misli, da so se titovski komunisti res prelevili in postali zavezniki Zahoda, bo bridko razočaran. Če ne verjame nam, naj prebere, kaj je o namenih, nalogah in metodah titovske vojninske službe pisal poveljnik OZNA-e za Slovenijo, Boris Kraiger. (Glej »Primorski dnevnik« 4. in 6. novembra 1949, torej v najlepših začetkih novega »zaveznika«.) V zvezi s tem bi se dalo povedati marsikaj zanimivega o tem, kako titovski komunisti skušajo prav v času novega »zaveznika« pridobiti za svoje agente celo tiste Slovence, ki jih sicer uradno ne prenehoma zmerjajo z imperalističnimi hlapeci, angloameriški podtepniki in podobnim. In kdor ne verjame nam, naj prebere izpovedi Mathewa Cvetiča, ki je po nalogu ameriškega Zveznega preiskovalnega urada - F.B.I. - ugotovil, kakšno vlogo je titovski komunizem pod vodstvom prvega svetnika titovske anilase v Washingtonu, dr. Slavka Zoreta, igral pri podtalnem organiziranju ameriške komunistične partije, ko se je ta 1946 začela pripravljati, da pojde v podzemlje.

Kakor ameriška javnost ni pozabila na streljanje ameriških letalcev, tako ni pozabila na volunsko rovarjenje titovskih komunistov.

In na najnovejše poskuse, kako skušajo titovski komunisti svoje agente in saboterje vtihotapiti v ameriške ustanove v Trstu, jo bomo po svojih močeh opozarjali mi!

In s tem bi za zdaj razpravo o titovskem ponujanju zaključili, dokler nam »Primorski dnevnik« ne bo odgovoril na razna, ponovno in jasno zastavljena vprašanja o zločinih proti slovenstvu in Slovincem ter o stvareh, ki postajajo titovskim komunistom po neizprosni zakonu zgodovine vsak dan bolj neprijetne...

Četnik slovenske lirike v italijanščini

V januarju je izšla v Rimu (zal. Colombo, via Campo Marzio 74) zanimiva knjiga »Sempreverde e rosmarino« (Zimzelen in rožmarin), antologija slovenskih modernih pesnikov. Sestavil in izdal jo je prof. Luigi Salvini, ki že vsaj petnajst let seznanja italijansko čitateljsko občinstvo z vprašanji slovenskega slovstva. Delo obsega obširen literarnozgodovinski uvod (68 str.), dokaj izčrpno bibliografijo ter prevode 32 pesnikov od Prešerna do Bora, Kajuha in Franceta Kosmača. Nepristranski bralec pogreša Balantiča, ki odtehta trop Borov, Kosmačev Francetov in podobnih. Pri vsakem pesniku, ki je v knjigi zastopan, najdeš življenjepisne in bibliografske podatke. Literarnozgodovinski del razgrinja zgoščen pregled slovenske zgodovine od časov, ko so Slovenci stopili v zgodovino, pa do današnjih dni. Knjiga je pisana toplo, z veliko ljubeznijo in z iskreno željo, da bi slovensko slovstveno kulturo prikazal Italijanom v pravi luči.

Zimzelen in rožmarin! Salvini je ta naslov izbral čisto zavestno. V teh dveh rastlinah vidi živ simbol dveh osnovnih potez slovenske narodne duše: zimzelen —

moška, trda, uporniška narava, ki se upira krivici, teži za napredkom in se ne boji daljin; rožmarin — tiha, topla domačnost, ženski značaj, ki nasilje prenaša kot trava valovanje vetra, a ostane nedotaknjena; in prav to jo varuje pred uničenjem. Isto misel je klasično izrazil že Župančič:

»Slišal sem pesem in čul sem glas pojoč,
glas moža kot da je odgovor ženskemu
glasu...« (Duma)

Salvini pojmuje vso slovensko preteklost kot večno nihanje med tema dvema tečajema.

Slovenska zgodovina in dejstvo, da se je maloštevilni narod, kot smo Slovenci, sploh lahko vzdržal skoraj 1500 let na politično tako važni zemlji v kleščah med romansko in germansko gmoto, čeprav ni imel ne domače vodilne družbene plasti (plemstva) ne čisto slovenskih mest in središč ne šol, to je za Salvinija kot zunanega opazovalca »čudež te stare Evrope« (un prodigio di questa vecchia Europa), ki so ga »skrivnostni zakoni (misteriose leggi) vsilili zgodovini in etnografiji« (str. 8). Po tej temeljni ugotovitvi v hitrih, plastičnih pote-

zah očrta važnejša razdobja: naseljevanje, narodno pesem, turške boje, kmečke punte, Trubarja in protestantizem, čas pred romantiko in nato Prešerna ter vse 19. in 20. stoletje. Pisec dobro pozna gradivo. Na osnovi številnih del, zlasti iz najnovejšega časa, ki jih je predelal, in po intuiciji izraža sodbe, ki neslovenskemu bralec odstrejo pogled v veliko umetniško bogastvo majhnega naroda, ki je po krivici v zunanjem svetu skoraj popolnoma nepoznano. Današnji slovenski rod sicer ne bo gradil svoje narodne zavesti in ponosa na pohvalne izjave inozemskih znanstvenikov; a vendar se prijetno berejo stavki kot: »Prešernovemu geniju je manjkalo samo bolj razširjen jezik, pa bi ga obučevali po vsej Evropi.« Ali Tesnièreova oznaka slovenskega jezika: »Slovenski jezik je eden najlepših slovanskih jezikov.« (180). Največji del knjige tvorijo seveda prevodi. Vse je izvršil Salvini sam. Prevajal je po smislu. Škoda da ni gledal na rime; tako manjka zlasti pesmim iz starejše dobe ena bistvenih prvina lepe pesmi, namreč njena zvočna emocionalna lepota. Ostane samo misli, to je razumski element.

Gledališka predstava Slovenskega dobrodelnega društva v Trstu

V nedeljo je vprizorilo Slov. dobrodelno društvo v koncertni dvorani Ljudskega doma v Trstu Stolbovo veselilo »Stari greh«. Delo sicer nima kake umetniške vrednosti, je pa dobra veseliga, ki je že nešteto igralcev in gledaliških skupin rešila, ko so izbirali vesel spored. Tudi tokrat je izpolnilo delo pričakovano veselo predpustno razpoloženje.

Čeprav nobena predstava ne more zadihati na tem odru v vsem obsegu, ker to pač ni gledališki oder, vendar je zaradi neznatne zahtevnosti scene tudi takó vprizoritev uspela. Režija (Vlado Kralj) si je pomagala z najenostavnejšo opremo, med prvo in drugo dejanje pa je vnesla nekako

Prevajati pesmi v obliki izvirnika je težavno, ni pa nemogoče. To je dokazal Gjev. Lorenzoni, ko je v letih po prvi svetovni vojni prevedel nekaj Gregorčiča in drugih modernih (Una manata di poesie slovene) v reviji »Il Concilio« Foligno 1923 str. 718-728. Zadel je ritmično in misel. Salvini je delal drugače. Kljub temu pa bo tuji bralec tudi iz teh prevodov zasluhlil umetniško globino Prešernove, Levstikove in Gregorčičeve lirike. Pri verzih, zlasti antičnih, ki so tudi v izvirniku brez rime, in pri ekspresionistih pa je prevod v vsakem pogledu ustrezen, odličen. Magistrala »Sonetnega venca« je prevedel z akrostihom (PRIMICOVA IULIA).

Ob taki knjigi bi človek želel, da bi bila popolna, v vsem brez napak. Žal da motijo številne netočnosti. Naj omenim samo nekatere: Tržaški škof, pri katerem se je šolal Trubar, se je imenoval Bonanno ne Bonanno (16); Trubar ni bil menišič (16); pridevek Kobila so vzdeli Juriju Jurisču ne Juriju Dalmatinu (18); fra Alasia da Sommaripa je bil servit ne kapucin (22); Metelko je imel na ljubljanskem liceju stolico za slovenščino ne za

italijanščino (35, 80); Steržinar ni bil škof (36); Cankarjeva »Eroika« ni nikoli gorela na javni gradbi v Ljubljani; škof Jeglič je bil samo pokupil nekaj sto izvodov (51, 176); kronologija Prešernovega življenja je danes dognana tudi v podrobnostih; umrl je pa 8. februarja 1849 in ne 8. novembra (79); beseda »petac« v verz »da magistrale, pesem trikrat petac« (1 sonet »Venca«) prihaja od glagola peti, pojem; torej ni vrstilni štev — cinque (69); Stritar ni bil »uomo senza compromessi, dritto come una spada« (122); ta oznaka bi pa sijajno pristajala Levstiku; Mahnič je napisal »Dvanajst (ne dvajset) večerov« (134); pozneje navaja pravilno (135); Izidor Cankar je bratranec Ivana Cankarja ne brat (176); O. Župančič je umrl 1950 ne 1949 (179) itd.

»Zimzelen in rožmarin« je dokument poštenega hotenja in spoznanja, da se z medsebojnim proučevanjem ustvarjajo mednarodni trdnjeje vezi kot pa z nestrpnostjo nacionalistično slepo zaverovanostjo vase, ki ne vidi čez domači plot. Zasluži potrebnejšo oceno v kaki reviji. Knjigo toplo priporočamo. t. a.

nemo igro igralke, ki je spreminjala pozorišče. Seveda je to izhod iz stiske, čeprav ne vpliva najboljše, ker pač gledalec ne ve, ali se dejanje nadaljuje (igralce igra), ali je to samo odmor (nerazsvetljeno pozorišče). Toda tako si je treba pač pomagati.

Igralci so vsi prav dobro rešili svoje vloge. Posebno posrečeni so bili vsi trije »grešniki« (Kralj, Rebec, Kregar), tako po maski, mimiki in predvsem po skupinski igri. Polkovnikov sluga (M. Bertók) je bil morda preveč vaški, zapiti hlapec in premalo v mestno družbo zajeti služabnik. Med moškimi vlogami se je tudi nekoliko preveč izgubil Horlivi, tako po maski kot

v harmoniji veseloigre. Med ženskimi vlogami je Tonči Turkova odlično rešila neznatno postavno vdovo Soulove, Roža Stoparjeva pa tudi dobro vlogo Nimrondlove. Odgovorno vlogo pa je imela Iza Kraljeva s Katro, ki je tudi lik prav dobro zadel in ga izpeljala. Tea Rističeva je kot Ema svoj lik pogosto spreminjala in prehajala iz odlično pogodne postavne preproste dekleta v povsem narejeno in patetično smer. — V ostalih zahtevah so igralci uspeli v celoti. Sicer pa je bila vsa predstava resno nastudirana in je v marsičem in marsikdaj tudi pokleno gledališče prekašala. Za to je treba igralcem samo čestitati.

Za obletnico Prešernove smrti

Osrednja februarja se spominjamo, da smo imeli velikega pevca, resničnega domoljuba, mogočnega duha in mojstra besede — Franceta Prešerna. Tako visoko se je dvignil nad svoj čas, tako odločno je izpovedal vero v slovensko bodočnost, da nam je od dneva smrti do danes simbol velikega Slovence. V sonetu o svoji rojstni vasi Vrbi je zapel prelepo pesem o pristnosti, domačnosti in zdravju slovenske vasi. Izpovedal je hrepenenje po neomadeževani in nepotvorjeni slovenski zemlji in ljudih, ki žive na tradiciji naših prednikov. In to je še danes tisto narodovo zdravje, iz katerega bomo morali Slovenci živeti, če se bomo hoteli ohraniti.

O Vrba, srečna, draga vas domača,
Kjer hiša mojega stoji očeta;
Da b'uka žeja me iz tvoje ga sveta
Speljala ne bilá goljiva kača.

Ne vedel bi, kako se v strup prebrača
Vse, kar srce si sladkega obeta;
Mi ne bilá bi vera v sebe vzeta,
Ne bil viharjev notranjih b'igrača.

Zvestò srce in delavno ročico
Za doto, ki je nima milijonarka,
Bi bil dobil z izvoljeno devico.

Mi mirno plavala bi moja barka,
Pred ognjem dom, pred točo mi pšenico
Bi bližni sosed varoval — svet! Marka.

GOSPODARSTVO

UNICUJTE POLJSKE MISI

Dva strupa sta primerna, in sicer einkov fosfur (fosfuro di zinco) in barijev fluorilikat (fluorsilicato di bario). Dobi se jih v drogeriji: prvi je nekoliko cenejši, je pa zato škodljiv oziroma strupen tudi za človeka. Zgodilo se je že celo, da je človek jedel kokoš, ki je bila zastrupljena s cinkovim fosfatom in je potem še sam umrl. Barijev fluorilikat pa je za človeka in perutnino neškodljiv.

Za vabo služi zdrobljena koruza ali pa droban riž. Eno in drugo namakano nekaj minut v vodi, potem pa stresmo vrhu 1 kg zrnja po 10 gramov strupa in dobro premešamo. Tako pripravljeno zastrupljeno vabo nanesemo v bližino rovov, ne pa v nje. Najbolje je, da že dan pred razdelitvijo zastrupljene vabe prehodimo celo zemljišče in izhode rovov s peto in s tem jih zamašimo. Drugi dan stresmo nekoliko zastrupljene vabe ob izhodu onih rovov, ki so bili na novo odprti.

Če postavimo vabo zopet čez kakšen teden, je gotovo, da v kratkem času uničimo to škodljivo zalego, ki uničuje korenine detelj in žita, pa tudi že izkličo žito.

Seveda je le v slogi moč. Ne pomaga, če samo posameznik zastrupi svoje zemljišče: vsi lastniki njiv in zemljišč, kjer so razširjene poljske miši, bi se morali pomeniti in istočasno zastrupiti svoja polja. Na ta način bi bila nadloga odpravljena.

NAŠA GOVORICA

Nekaj o »nonah«, »fečolah«, »marelah« in še kaj...

Poznate zgodbo o lisici in lisiči luknji? Pozimi je jež prezehal in prosil lisico, naj ga za božjo voljo vzame pod streho. Čisto majhen prostor da bi rad! Lisica ga je sprejela, jež pa jo je v zahvalo izrinil iz njene luknje...

Naši kraški stari očete niso govorili tako zanemarjeno mešanico slovenskih in italijanskih besed kot mi danes... Kraško narečje je poznalo isti besedni zaklad kot vsa ostala slovenska narečja. Kamor koli smo prišli, vsi ljudje naše krvi so nas dobro razumeli. Kako bi nas tudi ne, saj tedaj še ni bilo jezev po Krasu! — Tako smo poznali nekoč tudi po vsem Krasu — deda in babico, kot ju še danes poznajo drugod po Slovenskem. Pa se je še pred davnimi stoletji pritepla v naš domači govor italijanska beseda: *nono*, *nona*. Ni bilo dovolj, da smo je sprejeli pod streho! Ne, jež je izrinil lisico. Danes smo že tako daleč, da prav radi pojasnjujemo: staremu očetu pravimo pri nas »nono«, stari materi pa »nona«. Po domače??? Res je, da sta se »nono« in »nona« pri nas »udomačila« (drugje pa nikjer!) še pred davnim časoma. Pa sta le preveč ohranila tujo podobo, da bi mogla postati zares »domača«. Prav radi stoletne rabe ju bo morda težko odpraviti iz vsakdanje govorice in nadomestiti s književnima: *dedom* in *babico*. Morda pa bo šlo laže s *starim očetom* in *staro materjo*, če nam zares zvenita ded in babica že preveč stujeta. (Kam smo že prišli!!!)

»Fečola« — pravi jo naše stare matere, fazzoletto pravijo Italijani. Gre za staro popačeno izposojenko, ki se je vtihotapila na naš Kras z *rutami*, ki so jih naše babice prinašale iz mestnih trgovin. Dolgotrajna raba je tujo besedo popačila in podomačila. In »fečola« so nosile ženske iz Trsta daleč na Notranjsko in tuja beseda je pripotovala skoro do Ljubljane. Slovenska beseda za »fečola« pa je le *ruta*, *na-glavna ruta*... Če si s »fečoloma« brišemo nos, govorimo o *žepnem robcu*, *žepni rutici*, *žepnem robčku*... Seveda pa zopet ne bomo razlagali, da je »fečola« — »robec od nosa«, kot je tudi marsikdaj slišati.

»Gmbrela« — »marela«. »Jaz pa ti pa židana marela«... pojemo, kadar smo dobre volje. Tako pravi narodna pesem. In tako je pač v narodni pesmi vedno, da v njej mrgoli izposojenk in popačenk, ki živijo v vsakdanji govorici naših ljudi. Toda »marela« ni naša, čeprav se je vgnezdila v večino naših narečij. Mi pravimo po slovensko *dežnik* in če je »marela židana«, s kakršno se branimo sončnih žarkov, ji rečemo *sončnik*.

STRŽAŠKEGA

Prireditve v Nabrežini in Trstu

V nedeljo nam je birokratizem uradov preprečil nastop v Nabrežini. Zato pa bo gotovo v nedeljo dne 11. t. m. na sporedu veseliga »Anarhista«, razen tega bodo sodelovali Križani z enodejanko, pevski del pa bo izpolnil duet Kregar-Kodrič, ki ga poznamo že po radijskih nastopih. Slovenski oder vlnjudo vabi nabrežinsko okrožje na kulturno prireditev v Nabrežino. Začetek ob 15.30.

V nedeljo, dne 18. t. m. pa bo igral Slovenski oder v koncertni dvorani Ljudskega doma Klubundovo igrano »Praznik cvetočih črešenj«. Že danes opozarjamo na to prelepo dramo. Predstava bo v nedeljo ob 17. in ob 20. uri. Dvignite pravočasno vabila na sedežu Slovenske prosvete, v ulici Valdirivo 35/II, v trgovini Fortunat in trgovini Lupia.

Pustna prireditve Slovenskega odra v Trstu

Na pustni torek je Slovenski oder poskrbel za veselo razpoloženje Tržčanov. Vprizoril je v dvorani Marijinega doma Skotovo dvedejanko »Anarhista«, razen tega pa je bilo na sporedu še več veselih dvotipnih prizorov. Igralci, ki so po večini mladi tržaški dijaki so nad vse pričakovanje rešili svoje vloge in kažejo, da nam zori mlad naraščaj igrancev, ki bo počasi v Trstu nadaljeval s tistim gledališkim življenjem kot je bilo nekoč. In tega smo najbolj veseli. Skupno z našimi priznanimi igralci, ki jih poznamo že od drugod, so odlično zaigrali to domačo veseligo. Enak uspeh jim želimo tudi v nedeljo v Nabrežini.

V četrtek, dne 15. II. bo 9. slovenski večer Slovenske prosvete v Trstu. Na sporedu bo predavanje: Ob 1200 letnici vključitve Slovencev v zapadno evropsko kulturno skupnost. Zanimivo zgodovinsko predavanje bo posebno za vse, ki slovenske zgodovine ne poznajo, zelo koristno. Večer bodo pozivljale skoptične slike in glasheni vložki.

Sv. Križ - Bazovica

Bazovica in Sv. Križ sta daleč narazen, a vendar se te vrstice nanašajo na obe vasi. »Demokracije« žene iz Sv. Križa so prišle v Bazovico prositi g. župnika dvorano za neko pionirsko komunistično prireditev, ki da je samo otroška, nepolična, zabavna, lepa, kratka nujno in neobhodno potrebno gostovanje, brez katerega bi Bazovica veliko izgubila. G. župnik je seveda prošnjo odklonil, saj je sv. Cerkev vse mladinske komunistične organizacije prepovedala in cerkveni ukazi duhovniku niso — papir! Do sem končno nič posebnega in mi o tem sploh ne bi pisali, če ne bi prišlo koščilo na pomoč »Delo«. V predzadnji številki prinaša poleg drugih iz trte izvitih dokazov tudi sledečo vratolomno in bogokletno misel: Bazoviški župnik ne uboga Kristusa, ki je dejal: Pustite male k meni priti...!

V tem zasukanem stavku se skriva prista na komunistična brezbožna miselnost. Nepokorni kristjani, ki kljub jasni cerkveni prepovedi berejo brezbožno »Delo«, so tako zopet za eno spoznanje bogatejši. Za odpadlega kristjana in večje tolažbe kot novica, da je tudi župnik odpadel, da tudi župnik Kristusa ne uboga! V dveh se laže nosi! Toda isti Kristus, ki je rekel: »Pustite male k meni...« je tudi ukazal: »Kdor vas posluša, mene posluša. In če: Kdor pa Cerkev ne posluša, naj ti bo kakor pogan in očitni grešnik!« Cerkev je brezbožni komunizem jasno obsodila in celo prepovedala mladini pristop k sv. zakramentom, dokler ne izstopijo iz mladinskih brezbožnih organizacij. Omenjene »demokracije« žene in njihovi pionirji Cerkev ne ubogajo, a kljub temu hočejo v cerkveno dvorano. Tako kukavičje počet-

je je Cerkev prepovedala že pred sedemnajstimi leti, ko se »demokracije« žene niti sanjalo ni o komunizmu: »Komur je mar krščanske kulture, ne bo nikoli sodeloval s komunizmom, ker je brezbožna« (okrožnica Divini Redemptoris). To je jasno za vse, ki jim je krst svet zakrament! Držimo krstno obljubo in nikoli ne bomo zašli v slepo ulico!

Katoliške dvorane so odprte vsem gledalcem brez razlike. Na katoliški oder pa morejo samo tisti, ki priznavajo križ, ki se nad odrom blesti. Srp, kladivo, zvezda oznanjajo boj križu. To je izjavila Cerkev že pred enim stoletjem, leta 1891, mi pa smo na lastni koži v zadnjem desetletju isto spoznali! Vsi katoliški duhovniki vodijo mladino k Jezusu, kakor je naročil: »Pustite male k meni!« Kako se to dela, učijo duhovnike papež, kardinali in škofje, ne pa uredniki in dopisniki brezbožnega »Dela«. Dobrim ljudem pri Sv. Križu svetujemo, naj vlnjudo poučijo tamošnje »demokracije« žene, da ni priporočljivo hoditi po žerjavi v drugo vas. Predolga je pot in človek se samo opeče!

Boršt

Na svečnico je nenadoma preminul v trž. bolnici po kratki bolezni 36 letni Karel Sedmak, izrazit mož, poštenjak, vodja domače godbe in skrben oče svoje družine. Ta nenadna in žalostna novica o njegovi smrti je priključila v nedeljo k njegovemu pogrebu ogromno množico ljudstva iz cellega Brega. Izvzemši domačih godev, ki so ga nesli pri pogrebu, je sodelovala vsa godba iz Brega pod spretnim vodstvom Antona Žuljana, izkušenega avstrijskega godbenika. Razen domačega pevskega zbora je pel ubrane žalostinke z vso dovršenostjo dolinski moški pevski zbor pod odličnim vodstvom g. Cvetka Marca. Domači g. župnik je poudaril v cerkvi vrline in lepe čednosti pokojnikov: prijaznost, spoštovanje do staršev, ljudomilost in skrb za družino. Takega pogreba že dolgo nismo videli v naši mali vasi.

Vdovi, sirotam, materi, bratu in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje!

Dolina

SLOVENSKI VEČERI so se v naši vasi kar lepo upeljali. Pretekli petek smo imeli že sedmega. Govornik nam je odlično orisal temelje narodnega obstoja. Iz narodopisnega bogastva je nakazal nekaj ženovaljskih navad, kar se je v predpustnem času še zlasti lepo slišalo. Zelo pričakovani solist baritonist g. prof. Marjan Kos je odpel več lepih pesmi. Tega prvovrstnega pevca vsi poznate iz radija. V vsaki dvorani, tako se nam zdi, zna napraviti še lepšo zvezo s poslušalci. Med njegovo lepo pesmijo sem se spomnil na njegovega očeta, pristne štajerske grče, ki je prav tako ves domač in preprost. Gospod Marjan, še pridite v Dolino!

ALOJZIJ REMEC:

Dobročnik

Poletni dež je bil vse popoldne. Zato nisem šel na izprehod. Odprl sem okna vseh sob. Iz grmov in cvetnih gredic pred vilo puhti vlažen, hladen vonj, ulice so kakor umite, večer prihaja. Nekje daleč živijo kosi v tišino predmetja, kjer stoji moja vila. Na visoki smreki na vrtu jim odgovarja en sam. Brez tovarišev je, oddaleč jim odzvižgava, on si ne želi drugih, drugi ne njega.

Skoraj se mi zdi, da sem tudi jaz tak. Vedno sem bil tuj drugim ljudem in ljudje meni. Lepo umerjeno življenje sem imel, svoje tiho gnezdo sem si zgradil, nikogar nisem vabil k sebi, zato imam mir.

A vendar se danes ne počutim dobro v tej samotni. Moj dom je tako prazen, oddaljen od sveta in življenja. Nikogar ni v njem kakor jaz sam, molčeč stavec, ki iščem ves popoldan po razkošnih sobah svojega stanovanja nekoga, ki ga ni.

Moja strežnica Terezija ropoče v kuhinji in pripravlja večerjo. To je edini znak življenja v celi vili, ki je drugače kakor izumrla. Dve cigari, najboljši, kar jih hrani moja zaloga, sem pokadil, da se umirim, vse večerne časopise sem prečital — a vendar sem čudno nemiren.

Sam sem, preveč sam. Napotil bi se v življenje, a preveč sem se mu odtujil vse svoje dni, prestar sem že. Želim si, da bi kdaj doživel, da bi imel vsaj eno dušo, ki bi me ljubila in mislila name. Nikogar nimam razen strežnice Terezije. Ona pa je posel, red in snaga sta njeni lastnosti, kaj drugega pa še nisem opazil pri nji. Govori z zmošnjem o vremenu in zdravju, a vendar sem v njeni bližini še dvakrat bolj osamljen.

Sicer pa so morda te žalostne misli posledica vremenske izpremembe

4. 7. 1913.

Danes sem se v mestnem parku sestal s svojim tovarišem izza mladih let, z župnikom in častnim kanonikom Janezom Mravljo.

Nepregledno vrsto let se nisva videla, ker

KUHARSKO-GOSPODINJSKI TEČAJ vodo čistite šolske sestre v Dolini. To je nova velika pobuda, ki je v izredno korist dolinskih deklet. 14 deklet se vsak dan posveča za več ur kuharski umetnosti. Kaj več vam ne smemo povedati, sicer uboge sestre, ker bi dobile preveč prošnje za take tečaje na Primorskem. Dolinska dekleta so zelo hvaležna sestram za to veliko skrb in požrtvovalnost. Vse pa pravijo, naj bo tečaj daljši, da se bodo več naučile. Prepričane so namreč, da bo na Tržaškem vedno vsega dovolj kakor sedaj in tako bodo lahko vsak dan kuhale po koledarskih receptih »Ljubo doma«. Bog daj srečo!

NOVOMAŠNIKOVO SLOVO: Na veselo pustno nedeljo se je zaiskrila solza v prenekatem očesu. G. novomašnik Lovriha Marij se je poslovil od nas in odšel na dolgo pot proti Argentini. Njegovo slovo je bila tako velika in obsežna slovesnost kakor pred dvema mesecema novomašni sprejem. Vsa vas in veliko naših sosedov iz Mačkolj in Boljunca je prihitelo k slovesu. Gospod novomašnik, srečno potuj čez ocean življenja! Kar si obljudil nam, to ti vračamo: Vedno te spremlja naša misel, naša molitev! Dokler bo živel ta rod, se bo v Dolini govorilo o tvojemu novomašnem prazniku in obisku v domovini.

rala pomagati pri vzgoji mladine, skuša ovirati njeno delovanje.

Odgovor: Domači gospe učiteljci, ki nam vzgaja in poučuje naše najmlajše, smo za to njeno delo iskreno hvaležni! Poleg tega nam naša domača gospa učiteljica uči in vodi naš cerkveni pevski zbor, ki nam lepo prepeva v cerkvi in izven nje. Ponosni smo na naš pevski zbor, večkrat nas iznenadi tudi s kakšno lepo narodno pesmijo, posebno lepo se je ta zbor odrezal na slovenskem taboru v Repentabru. Vsa čast domači g. učiteljici za njeno delo in njeno požrtvovalnost kakor tudi našim vrlim pevcom.

Pevski nastopi v cerkvi in izven nje, dovolj pričajo, da domača g. učiteljica ljubi mladino in se žrtvuje za njeno izobrazbo in vzgojo. Nikakor pa je ne ovira, kakor to trdi »Soča«.

Vaščani

Jamlje

Na zadnji dan januarja je ob sončnem popoldnevu nenadoma odjeknil po vsej naši kotlini močan strel, ki je zahteval svojo žrtev: znani in spoštovani 72 letni Ivan Bagon, ki je blizu svojega doma sekal drva, je zadel s sekiro ob usodno hombo, ki je ležala tik ob drevesni korenini, ter pri tem obležal smrtno zadet. Tragična smrt splošno priljubljenega poštenjaka je pretresla vse farane, zlasti še, ker je zopet z vso svojo grozoto opozorila naše fante in moše, ki se skoro vedno nahajajo v slični negotovosti, ko so zaradi splošne brezposelnosti primorani kopati in brskati po tem nevarnem ozemlju za železnimi ostanki iz prve svetovne vojne.

ŠPORT

Kakor morje je nogometno prvenstvo:

»polno plitvin je peščenih,

prepolno pretečih je skal«.

Tržaška »ladjica« jadra z raztrganimi jadrni... Kam drevi? V nedeljo se je razbila ob rimskih čerch (0-5!). »Modri trak« vihra na razkošnem čolnu MILAN-A, ki je dobro prebrodil silne vode v Novari (3-1). JUVENTUS in INTER sta tudi pripluli v pristan. Prva je potopila LUCHESE (1-0), slednja pa je predrta bok padovanskemu čolnu (5-1). BOLOGNA: pogoltnila jo je grabežljiva neapeljska globina (1-4!).

Preej varno plovbo sta imeli FIORENTINA (3-0) proti COMO in SAMPDORIA (2-1) z TURINOM. Veseli mornarji ekipe PRO PATRIA so pripeljali gorko zausnico galejašem rimske LAZIO (1-0). Videnska ladja pa čaka... boljšega vremena. Jadrnica iz Palermo se je vrnila na jug nepoškodovana (0-0).

Mukepolna pa je voznja moštva GENOA. SOS je klic potapljalčevega se čolna, vendar ga je ATALANTA preslišala (2-1).

Mladinski nogometni turnir v Viareggiu je najvažnejša manifestacija te vrste v Evropi.

Letos so sodelovale tudi inozemske juniorske enajstorce First Wien, Racing Paris, Dinamo Zagreb in Partizan Beograd.

V polfinalnih tekmah sta bila izida! Sampdoria - First W : 2-1 Partizan - Racing : 2-1 Finalna borba med italijanskim moštvom SAMPDORIA in jugoslovansko ekipo PARTIZAN, se je končala z zmago beograjskega Partizana v razmerju 2-1.

DAROV za SLOVENSKO SIROTIŠČE

Albert Mikluž, Oslavje, 300; Č. E. 200; Marija Tomsic, Sovodnje, 200; Marija Brisko, Standrež, 80; Milka Marinič, Milan, 500.— lir.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZGORIŠKEGA

Smrtna kosa med goriško duhovščino

† Alojzij Lojk

Dne 14. 1. 1951 je umrl v starosti 83 let na Banjšicah tamošnji župnik bisero-mašnik č. g. Lojze Lojk, nekdanji kapucin o. Celestin v Sv. Križu na Vipavskem. Ko je prestopil v vrste škofijskih duhovnikov, je postal kurat v Nemškem Rutu, zadnjih 13 let je pa bil župnik na Banjšicah. Naj počiva v miru!

† Alojzij Matelič

V Šmartnem v Brdih je ravno tako preminul dne 1. 2. 1951 č. g. Alojzij Matelič, nekdanji kurat v Batah in zadnjih 20 let župnik v Šmartnem, kjer je pred leti obhajal tudi svojo zlato mašo. Pokojnik je bil star 80 let. Naj počiva v miru!

† Jožef Drekonja

Dne 4. 2. 1951 je v bolnici Usmiljenih bratov pri Sv. Justu v Gorici umrl v starosti 52 let č. g. Jože Drekonja, župnik iz Zdravščine. Pokojnik je bil rodom beneški Slovenec in bil do priključitve župnik v Prvačini. Tam je imel naporno službo, ker je maševal vsako nedeljo v domači župni cerkvi, v Zaloščah in še v Gradišču, kar je strlo njegovo sicer zelo žilavo telesno moč. Pokojnik je bil znan po svoji gostoljubnosti in pripravljenosti pomagati potrebnim. Naj počiva v miru!

7. prosvetni večer v Gorici

Na pustni torek zvečer smo imeli v Gorici svoj 7. prosvetni večer, ki je res prav lepo uspel. Na sporedu je bila šaloigra v treh dejanjih »Trije tičiki«, katero so nam uprizorili dijaki goriškega srednješolskega krožka. Nabito polna dvorana se je znašla ob izvajanju naših pridnih dijakov kar v prijetnem pustnem razpoloženju. Smeha ni manjkalo! Igralci so posamezne vloge dobro podali, kar je brez dvoma zasluga dobrega režiserja. Dragi dijaki, le tako naprej!

Obnovitev občin

Uradni list italijanske republike objavlja novi zakon, na podlagi katerega je urejena upravna razdelitev občin, ki so bile razdvojene po mirovni pogodbi. Na podlagi tega novega zakona sta obnovljeni tudi občini Števerjan in Sovodnje, ki sta bili svojočasno ukinjeni pod fašizmom. Kraji občine Dobrovo, ki so še ostali pod Italijo, so upravno dodeljeni občini Krmin. Obnovljena občina Števerjan pa sestoji iz krajev, ki so popreje pripadali občini Kojško. Sovodnje pa iz krajev, ki so popreje pripadali Mirni. Občini Sovodnje in Dobrodo so pa prideleni tudi kraji, ki so svoj čas pripadali Opatjemu Selu. V tem oziru so pač upoštevali oddaljenost

Zdi se mi, da je vendar zadovoljen in srečen bolj kakor jaz.

8. 7. 1913.

Sedaj razumem, zakaj tista družina tako ljubi mojega prijatelja Janeza Mravljo. To je družina profesorja Rodiča. Včeraj se mi je predstavil. Mož je filozof, naravoslovje poučuje na gimnaziji. Moj prijatelj Mravlja ga je izštudiral. Kot kaplan je izšledil Rodiča, siroto brez staršev, ki je z vaškim črednikom pasel krave.

Mravlja je odkril v njem talent in ga podpiral z veseljem od prve šole do doktorata. Zato ga ljubi profesor kakor oče, v družini ga nazivajo samo strček župnik. Kadar se sučete Rodičevi hčerki v svojih belih oblekah krog starega Mravlje in se mu obesite vsaka na svoje roko in gostolilte krog njega kakor dve ptici, svojega prijatelja skoraj zavidam.

Zakaj lepo je, če uživa starost hvaležnost in ljubezen mladosti...

10. 7. 1913.

Danes sem govoril z Mravljo in ga vprašal, kaj je z njegovim imetjem. Povedal mi je, da je pravzaprav berač. Od svoje

penzije živi, vse drugo bogastvo mu je vzela dobrotelost med živimi. Sam je, a sem prepričan, da imam nešteto družin, ki bi ga ljubile kakor očeta, če bi to hotel od njih.

Mnogi ljudje so mu hvaležni, ki so mu kot dijački hodili kazat spričevala po sklepu šolskega leta in bili deležni njegove dobrote.

Profesor Rodič mi je pripovedoval, kako zna Mravlja prikrivati svojo dobrotelost. Že v tistih davnih letih, ko so hodili potujoči študentje k njemu, je znal stisniti roko človeku tako, da ni vedel, kdaj mu je ostal v roki bankovec ali zlat. Živa duša ne bi bila spoznala, kdo je obdarovalec.

Kmetiču, ki mu je poginila žival, je prišel po pošti od neznane strani denar, s katerim si je opomogel.

Učitelju, ki je služil v isti vasi kakor moj prijatelj Mravlja, je bil krstni in birmanski boter — osmero otrok, jim je vsem on pomagal do kruha.

(Nadaljevanje)